

مهندسی معماری

۸. مشارکت در پروژه‌های برنامه‌ریزی و طراحی شهری و شهرسازی
۹. طراحی تکنی‌ها در مقیاس کوچک و انجام دکوراسیون داخلی
۱۰. انجام کارهای پژوهشی و آموزشی در زمینه طراحی فضای زیست

رشته مهندسی معماری در حال حاضر به صورت کارشناسی ارشد پیوسته ارائه می‌شود، اما از آن‌جا که برخی از دانشجویان بدون شناخت کافی اقدام به انتخاب این رشته می‌کنند و برخی دیگر در همان سال‌های اولیه دوره تحصیل، جذب بازار کار می‌شوند، طرح ناپیوسته کردن این رشته در شورای برنامه‌ریزی وزارت فرهنگ و آموزش عالی مطرح شده و به تصویب رسیده است.

گرایش‌های مهندسی معماری

در شکل فعلی، ارائه‌ی رشته معماری به صورت کارشناسی ارشد پیوسته است و دانشجویان، واحدهای یکسانی را در طول دوره دریافت می‌کنند؛ اما در سیستم جدید، پس از طی دوره کارشناسی و شرکت در آزمون کارشناسی ارشد، دانشجویان یکی از گرایش‌های طراحی فضاهای آموزشی، طراحی فضاهای درمانی و بهداشتی، طراحی فضاهای مسکونی، مرمت، فن ساختمان، طراحی شهری، آموزش معماری و برنامه‌ریزی شهری را انتخاب می‌کنند.

در مقطع دکترا نیز دانشجویان پس از انجام آزمون مربوطه، جذب این گرایش‌ها می‌شوند. حوزه‌ی تاریخ معماری و مرمت، حوزه‌ی طراحی شهری و شهرسازی، حوزه‌ی مباحث نظری و تئوریک معماری، حوزه‌ی محوطه‌سازی، حوزه‌ی تکنولوژی و فن ساختمان، حوزه‌ی مدیریت.

پیش‌زمینه‌های لازم

امروزه رشته معماری به دلیل دارا بودن جذابیت‌های هنری و احساسی (که سایر رشته‌های فنی و مهندسی فاقد آن‌اند) در میان دانش‌آموزان دبیرستانی مقبولیت زیادی دارد و رقابت شدیدی برای ورود به این رشته می‌بینیم. لازمه موفقیت در طراحی معماری، داشتن استعداد هنری و به کار گرفتن عنصر خلاقیت در روند طراحی است. توفیق در تحصیل رشته معماری و موفقیت در کار معماری را باید به طور جداگانه مورد ملاحظه قرار داد؛ یعنی عدم توفیق در تحصیلات آکادمیک معماری به منزله‌ی از دست دادن آینده شغلی نیست. ممکن است فردی با استعداد هنری پایین، در آینده به یک مهندس ناظر خوب مدیر پروژه، برنامه‌ریز شهری یا یک شهرساز موفق تبدیل شود؛ اما در هر حال این فرد هیچ‌گاه به یک طراح معماری موفق تبدیل نخواهد شد.

معماری در لغت به معنای علم بنایی و آبادسازی آمده است و معمار به معنای بسپار عمارت‌کننده و کسی است که در آبادانی جهان می‌کوشد. قدمت معماری به عنوان یک فن برای ایجاد سرپناه، به قدمت تاریخ بشر می‌رسد؛ اما معماری، امروزه، ترکیبی از صنعت ساختمان‌سازی به علاوه هنر، فلسفه، جامعه‌شناسی، روان‌شناسی اجتماعی، اقتصاد، انسان‌شناسی، فرهنگ، آداب و رسوم و سنت‌ها، جغرافیای طبیعی و انسانی، برنامه‌ریزی و توسعه‌ی اقتصادی و علوم طبیعی مانند زیست‌شناسی و محیط زیست است. از این رو می‌توان گفت که این رشته به دلیل این خصلت و به ویژه با توجه به ماهیت هنری و نقی مهمی که خلاقیت هنری در آن ایفا می‌کند، اساساً با سایر رشته‌های مهندسی متفاوت است. توجه به این نکته‌ها و تحقیق و بررسی در این باره برای دانش‌آموزانی که مایل به انتخاب رشته معماری هستند، بسیار ضروری است. رشته معماری به لحاظ عرصه‌ی وسیع و گسترده‌ای که دارد، در زمینه‌ی کارهای اجرایی و مشاغل، بسیار متنوع است و این نکته را می‌توان به عنوان یکی از وجوه امتیاز این رشته قلمداد کرده به طوری که امکان فعالیت در بخش‌های دولتی و خصوصی به صورت مستقل و فردی یا در چارچوب همکاری‌های جمعی میسر است و از این رو می‌تواند جواب‌گوی طیف وسیعی از استعدادها و سلیقه‌های گوناگون باشد.

فراغ‌التحصیلان رشته معماری در نهایت می‌توانند در زمینه‌های زیر ایفا نقش کنند:

۱. طراحی (تکنی‌ها یا مجموعه‌ی زیستی کوچک)، از طرح‌های اولیه تا مراحل اجرایی کار و طراحی اجزا و عناصر تشکیل‌دهنده بنا
۲. رهبری و سرپرستی دفترهای مشاور و معماری (مهندسی مشاور)
۳. نظارت عمومی و عالی بر صحت انجام کار در عملیات اجرایی ساختمانی (مهندس ناظر)
۴. مدیریت و هماهنگی اجرایی پروژه‌های معماری (مدیریت پروژه)
۵. تأسیس و سرپرستی مؤسسه‌های پیمان‌کاری و احداث ساختمان
۶. همکاری با همهی متخصصانی که کارشان با سامان‌دهی فضای زیست مرتبط است، مانند اکولوژیست‌ها، جغرافی‌دان‌ها، اقلیم‌شناسان، برنامه‌ریزان اقتصادی و اجتماعی و ...
۷. طراحی پارک‌ها و میدان‌های شهری و محوطه‌سازی